మంటల్లోంచి మల్లెపొదలు

(1987)

"మమ్మీ! దయ్యాలంటే ఏంటి మమ్మీ?"

అయిదేళ్ళ కూతురు నిర్మల అడిగిన ప్రశ్నకి పుస్తకం చదువుతూ మంచంమీద పడుకున్న శ్యామల ఉలిక్కిపడింది-

"ఇప్పు డా మాట లెందుకమ్మా? చిన్నపిల్లవు నువ్వు అలాంటివి అడగకూడదు" అంది-పక్కనే పడుకున్న కూతురిమీద చెయ్యి వేస్తూ-

"మరి శ్మశాన మంటేనో....?"

"చెప్పేనా? అలాంటివి చిన్నపిల్లలు అడగకూడదనీ?" ఈ మారు విసుక్కుంది.

"ఫో మమ్మీ- నువ్వెప్పుడూ ఇంతే. ఏమడిగినా చెప్పవ్.... పైగా కోప్పడతావు కూడా" అంది నిర్మల.

"రాత్రులు ఇలాంటి విషయాలు మాట్లాడుకోకూడదని ఎన్ని సార్లు చెప్పాను మరి!"

"రాత్రులు అడగకపోతే పగలు నువ్వు నాకు ఖాళీగా దొరుకుతావేంటి మమ్మీ?"

మూతిని సున్నాలా చుట్టి తల్లివైపు వీపు పెట్టి అటు తిరిగి పడుకుంది నిర్మల.

ఈమారు శ్యామలకి నవ్వొచ్చింది. నిజమే-తెల్లారిందంటే తనకు హడావుడే! అయిదు గంటలకు లేచినా ఆఫీసు టైమ్ వరకూ ఊపిరి సలపనంత పని ఉంటుంది.

వంట పని; ఆయనను నిద్రలేపి కావలసినవి చూడటం; నిర్మల హోమ్ వర్క్ చేసిందో లేదో కనుక్కొని, దాన్ని స్కూలుకి తయారుచేయడం. పనివాళ్ళు ఉన్నా కొన్ని పనులు తానే చేసుకోవాలనుకుంటుంది.

"నీ కెందుకమ్మా ఈ యాతనంతా! నువ్వు ఉద్యోగం చెయ్యక పోతే గడవని ఇల్లా ఇది! హాయిగా ఉన్నది ఖర్చు పెడుతూ కూర్చోక నువ్వెందుకమ్మా శ్రమపడటం?" అంటారు మావగారు.

నిజమే. ఆయన రాజకీయాల్లో తిరిగి ఏ పదవులూ సాధించక పోయినా రెండు తరాలకు సరిపడా ఆస్తిని సంపాదించారు. కొడుకుని బిజినెస్ మాగ్నెట్‌ని చేశారు. తను ఉద్యోగం చేసి సంపాదించ వలసిన అవసరం లేదు. కానీ ఎంతసేపూ ఇంట్లో నాలుగు గోడల మధ్యే గడపాలంటే తనకు గిట్టదు. అందుచేత డబ్బు అవసరం లేక పోయినా కాలక్షేపానికి ఉద్యోగం చేస్తోంది.

అయితే తను ఉద్యోగం చేయడంవల్ల దేశంలో ఉద్యోగం అవసరం ఉన్న మరొకరికి ఆ అవకాశం లేకుండా పోతుంది-అది మాత్రం నిజమే అనిపిస్తుంది ఆలోచిస్తే.

ఎవరిమాట ఎలా ఉన్నా తను ఉద్యోగం చేయడంవల్ల తన నిర్మల తల్లి ప్రేమకూ, ఆప్యాయతకూ దూరమౌతూందా అనే అను మాన మొచ్చింది శ్యామలకు మొదటిసారిగా.

తల్లి ఏం మాట్లాడకపోవడం చూసి నిర్మలే అంది:

"తాతయ్యే నయం. ఎంచక్కా కథలూ, కబుర్లూ చెబుతారు. నువ్వూ డాడీ ఎప్పుడూ ఇంతే. నీ జట్టు పీస్ కొట్టేస్తాలే!"

ఈ మారు శ్యామల నిర్మలని తనవైపు తిప్పుకుని ఆప్యాయంగా దగ్గరగా తీసుకుంది.

"పోన్లే. అలాగే. చేద్దూగాని-మరీ.... నిన్నెవరు అడగ మన్నారూ? అటువంటి కబుర్లు చెప్పుకుంటే చిన్నపిల్లలు రాత్రులు భయపడతారన్నమాట! అందుకే చెప్పలేదు. సరా?" అంటూ బుజ్జగిం చింది.

నిర్మల ఏం మాట్లాడకపోవడంతో నెమ్మదిగా చదువుతూన్న పుస్తకంలో లీనమైపోయింది శ్యామల.

"మరీ....విస్సు అలా చెప్పేడేం? దయ్యాలు మనుషుల్ని పట్టుకుని తినేస్తాయా?"

శ్యామల ఏం మాట్లాడకపోడంతో- "ఏంటి మమ్మీ నిజమేనా?" రెట్టించింది నిర్మల.

"ఆఁ" యాదాలాపంగా అనేసింది శ్యామల.

* * *

పవర్లో ఉన్న మినిస్టర్లా పవర్ ఫుల్‌గా కూర్చొని వాళ్ళు చెప్పేది వింటూ మధ్య మధ్యలో మీసాలు మెలేస్తున్నారు గోపాల్రావుగారు.

గోపాల్రావుగారంటే మినిస్టర్లు కూడా జడుస్తారు. అతనికి రాజకీయ పలుకుబడి బోల్డంత ఉంది. ఓటర్ల పల్స్ తెలిసినవాడిగా అతనికి గొప్ప గుర్తింపు ఉంది. ఒకప్పుడు వార్డు కౌన్సిలర్‌గా కూడా చేశాడు. మరొకప్పుడు ఎమ్మెల్యే పదవికి పోటీ చేసి కాస్తలో తప్పిపోయేడు.

కానీ పదవి లేకపోయినా ప్రజలనుంచి గానీ, రాజకీయాలనుంచి గానీ ఆయన తప్పుకోలేదు. అందుచేత ఆయన దగ్గరకు రోజూ ఎవరో ఒకరు ఎందుకో ఒకందుకు వస్తూనే ఉంటారు.

ఇప్పుడాయన ముందు ఓ పాతికమంది జనం ఉన్నారు. వాళ్ళు చెప్పింది సావధానంగా విన్నారాయన. విని; ఓ క్షణం ఆలోచించి- "అయితే ఏమంటారూ? దాన్ని అక్కణ్నించి మార్చేయకుండా చూడా లంటారు. అంతేనా?" అన్నారు.

"ఔను బాబూ" అన్నా రంతా ఏకకంఠంతో.

"దానివల్ల మీ కేంటి లాభం?"

"లాభమే ముంటుందయ్యా ఊరు పెరగనప్పుడు వూరికి దూరంగా వుండేది సొసేనం. అక్కడ్నే మా తాతలూ, తండ్రులూ బూమిలో కలిసేరు. ఇప్పు డది మార్చేయాలనుకుంటోందట పెబుత్వం అది మాకు నచ్చదు" అన్నారొకరు.

"అలా చేయడంవల్ల మా తాత ముత్తాతలకే కాదు. మా మతానికి కూడా అపకారం చేసినట్టే అవుతుంది. అంచేత మా మొప్పుకోం" అన్నారింకొకరు.

"మొన్నటికి మొన్న పెలమోళ్ళ తాతని తీసికెళ్తే అడ్డేసేరు. ఈ రోజు గున్నయ్య గుప్తాగారు...."

"మాకు తగిన ఉపాదులు సూపరు. గుడిసేసుకుంది కింత జాగా సూపరు-మా పిల్లలకు ఉద్యోగాలు చూపరు-సచ్చేక దాన కర్మ కూడా అడ్డు తగిల్తే ఇంకెలా సవ్వటం?"

ఒక్కొక్కరూ ఒక్కొక్కలా చెప్పారు.

ఆ విషయం గోపాల్రావుగారి కేం కొత్తది కాకపోయినా సరి కొత్త సమస్యను విన్నట్టే విన్నారు.

"సరే -ఆ స్మశానాన్ని అక్కణ్నించి తరలించకుండా చెయ్యాలి అంతేనా?"

"అంతే బాబూ!"

"మరి దాని గురించి ఈ ఊళ్ళో చర్చిస్తే కుదరదు. ఇప్పటికే మున్సిపాలిటీ ఓ నిర్ణయం తీసేసుకుంది. అందుచేత ఈ పనిమీద రాజధాని వెళ్ళాలి. అక్కడ పట్టుకోవలసిన వాళ్ళని పట్టుకోవాలి. చెప్పాల్సినవి చెప్పాలి. ముట్టజెప్పాల్సినవి ముట్టజెప్పాలి. మరందుకు కొంత ఖర్చయినా వెనుదీయకూడదు. ఏమంటారు?" అంటూ ఆగి. అక్కడున్న అందరివంకా చూశారు గోపాల్రావుగారు.

అందరూ ముఖ ముఖాలు చూసుకున్నారు.

"మావే రెండొందల కొంప లున్నాయి బాబయ్యా! తలా ఓ పాతిక ఏసుకోమన్నా ఏసుకునిస్తాం" అన్నా రొకరు ధైర్యం చేసి.

గోపాల్రావుగారు ఒక్క క్షణం ఆలోచించారు.

"అది చాలదు గానీ నే వెళ్ళి మాట్లాడేక ఎంత ఖర్చవుతుందో చెబుతాను. కానీ మీరు మాత్రం కొన్నిటికి కట్టుబడి ఓ మాట మీద నిలబడాలి. రేపొద్దున్న ఏ ఎన్నికలొచ్చినా మనం కట్టుగా ఉండి మన క్కావల్సిన వాడికే ఓట్లు వెయ్యాలి. మరప్పుడు పేచీలు పెడితే కుదరదు."

"పేచీ లెందుకండీ, మీ రేవంటే అదే-మీరెవరికంటే ఆరికే ఏస్తాం" అన్నారు కొందరు.

"సరే. ఆ విషయమై నే నీరోజే ఫోనుకొట్టి మాట్లాడతాను."

గోపాల్రావుగారి మాట పూర్తి కాలేదు. అంతకు కొన్ని నిముషాల ముందే అక్కడి కొచ్చిన ముసలయ్య లేచి ముందుకొచ్చి-"నాదో చిన్న మాట బాబూ" అన్నాడు,

"ఏఁవిటి చెప్పు."

"మరేంలేదు బాబూ. మర్రిసెట్టుకీ ఉంది వయస్సు, నాకూ ఉంది. గేనం సేత ముసలోణ్ని కాకపోయినా నేను వయసుచేత ముసలోణ్ణే. లోకం తెలీకపోయినా అనుబవం కూసింత మంచీ-చెడునీ ఏర్చడం నేర్పింది.

నా నొప్పేదేటంటే... ఇప్పుడు మావోళ్ళు చెప్పిందాంట్లో కొంత యదార్థం లేకపోలేదు - ఊరంతా ఆ కొసనున్నప్పుడు యీ మూలన దూరంగా యిసిరేసినట్టు వుండేది మా పేట. అప్పట్లో వూరికి దూరంగానూ మాకొంపలకి కాస్తదగ్గరగానూ వుండేదా సొసేనం.అయినా మా కిబ్బందిగా వుండేది కాదు. ఇప్పుడంటారా వూరు పెరిగింది. కాళీ స్తలాల్లో యిళ్ళు లేచాయి. పెద్దోళ్ళ పిల్లలకోసం కాన్వెంటొచ్చింది.

దేవుడి గుడొచ్చింది. ఇప్పుడీ సొశానం నిజంగానే వూరి మద్దె కొచ్చేసి నట్టయింది. మరిక్కడి పెజకి బీతాహం లేకుండా వుండడానికి దీన్ని ఆ కొండవారకి తరలించాలనుకుంటే తప్పేటుంది?"

ముసలాడి మాటలకి ఆశ్చర్యంగా అతనివంక చూసేరు గోపాల్రావు గారు. ఆ చూపు ముసలాడికి మరింత ధైర్యాన్నిచ్చింది.

"అవును బాబూ మన హక్కులెన్నెవురూ లాగేసుకోటంలేదే ! మన తాత ముత్తాతలిక్కడ బుగ్గయితే మనమూ యిక్కడే బుగ్గవాల నేటుంది? అయినా బాబూ ఊరి మద్దెన సొశాన ముండటం ఏం బాగు: అంచేత నేననే దేటంటే....మీరు గొప్ప పలుకుబడున్నోళ్ళు. మీరు మాబోటాళ్ళకి సెయ్యాల్సిన సాయం శానోటే వుంది. మా(వంతా ఒక తాటి మీదుంటే, మిమ్మల్నడగటానికి చాలోటే వున్నాయి. ఆ మాటకొస్తె మా కుటుంబానికిఒళ్ళల్లో ఏదైనా వొస్తె చూపించుకోడానికి దగ్గర్లోఆస్పత్రేది?మాపిల్లలుసదుంకోటానికి యిందంబట మంచి తెలుగు బడేది? ఆట్నిగురించి అడిగితే సబబుగా వుంటాది.అంచేత మారాజా.... ఆ కద్దు లేవో మేం బరాయిత్తాం. ఆట్నిగురించి అడగండి. ఆట్ని రప్పించండి. సచ్చేక ఎవురెక్కడ తగలెడతారో ఎవుడు సూడొచ్చేడు?"అని ముగించేడు ముసలయ్య.

ఆ క్షణంలో ముసిలోడు అభివృద్ధి నిరోధకుడిగా కనిపించాడు అక్కడ కూడిన అందరికీ.

"ముసిలోడన్నదాన్లోనూ నిజం లేకపోలేదు- మీరేమంటార్రా?" అని అడిగేరు గోపాల్రావుగారు.

"లేదయ్యా పౌరుషం వుడిగిపోయిన ఆడి మాటల కేల్లెండి. మాం పట్టుదల మీదున్నాం. ఈరోజు సొసేనాన్ని మార్చేస్తారు. రేపు మా కొంపల్నే మార్చేస్తారు. అలా వూరుకుంటే ఎటన్నా సేస్తారు" అన్నాడొకడు లేచి-

"సరే, మీరే ఏదో తేల్చుకుని నాలుగురోజుల్లో వచ్చి చెప్పండి. నేను చెప్పిందిమాత్రం మర్చిపోకండి. ఆరోజుకి కొంతన్నా ఎడ్వాన్సుగా ఇస్తేగాని పన్లు జరగవ్. ఆ పైన మీ ఇష్టం." అంటూ లేచి లోపలికి నడిచేరు గోపాల్రావుగారు.

* * *

గోపాల్రావుగారి ఇల్లంతా హడావుడిగా ఉంది. ముందు హాలంతా విజిటర్స్‌తో నిండిపోయి ఉంది. ఆ హడావుడికి కారణం గోపాల్రావు గారి ఏకైక పుత్రరత్నం రత్నాకరం మూడు వారాల లండన్ ట్రిప్ ముగించుకుని ఆరోజు తిరిగొస్తున్నాడు. సాయంత్రం నాలుగున్నరకి ఫ్లైట్ దిగిన రత్నాకరం ఇల్లు చేరేసరికి ఆరు గంట లయింది. అంతవరకూ అతనికోసం ఎదురు చూస్తున్న వారంతా ఒక్క మారు అతన్ని చుట్టుముట్టి పూల మాలలతో ముంచెత్తారు.

ఆ క్షణంలో గోపాల్రావుగారి కళ్ళు ఆనందబాష్పాల్ని రాల్చేయి. కొడుకు ప్రయోజకుడైనందుకు ఆయన గుండె ఆనందంతో నిండిపోయింది. రత్నాకరం అభివృద్ధికి వెనుక ఉన్న తన కృషికి ఒకింత గర్వం కూడా కలిగింది. ఆ సమయంలో ఆయనకు 'పుత్రో త్సాహము తండ్రికి....' అనే పద్యం గుర్తుకొచ్చింది. పదేళ్ళ క్రితం పసుపు కుంకుమలతో తనదారి వెతుక్కున్న భార్య గుర్తుకొచ్చింది.

అతని మనసు ఆందోళనకు గురైంది ఒక్క క్షణం. అయినా అది కనిపించనీకుండా హడావుడిగా తన పనిలో లీనమైపోయారు.

ఇంత జరుగుతున్నా అక్కడి ఆ ఆనందాన్ని పంచుకోడానికి రత్నాకరం భార్య శ్యామల మాత్రం ఆ సమయంలో అక్కడ లేదు. సరిగ్గా అదే సమయంలో ఆమె మర్నాడు రాబోతున్న ప్రభుత్వ కార్య దర్శికి ఆఫీసు తరపున సమర్పించ వలసిన ఆరు పేజీల అంగ్ల నివేదికను టైప్ చేస్తోంది.

ఒక్క క్షణం టైపు చేయడం ఆపి టైమ్ చూసింది. అరూ ఇరవై....! 'ఇంకొక్క మూడు పేజీలు ! ఎంతలో కొట్టాలి?' అనుకుని: అప్రయత్నంగా బయటకు చూసింది.

అకాశంలో నల్లమబ్బులు ఒత్తుగా పరుచుకుంటున్నాయి.

* * *

చినుకులు ఒకటీ ఒకటీ రాలడం మొదలైంది. ఆకాశంలో పెద్ద పెద్ద ఉరుములూ, మెరుపులూ.

ఒక చేతిలో పుస్తకాల బాక్సూ. రెండో చేతిలో కేరేజీతో రోడ్డు మీది కొచ్చి నిల్చుంది నిర్మల. ఎత్తయిన ప్రదేశమేమో అక్కడి నుంచి చూస్తే ఊరంతా దీపాల తోరణాలతో చూడటానికి అందంగా కనిపిస్తోంది.

నేషనల్ హైవేమీద లారీలు జోరు జోరుగా పోతున్నాయి. టైమ్ అట్టే కాకపోయినా వర్షమొచ్చే సూచన ఉండడం వల్ల రోడ్డు మీద జన సంచారం లేదు.

నాలుగడుగులు ముందుకు వేసి నిలబడి పోయింది నిర్మల. చిన్న చినుకులు కాస్త పెద్దవయినాయి. ఏం చేయాలో తోచలేదు నిర్మలకు. ఎక్కడా ఒక ఖాళీ రిక్షా కూడా కనిపించలేదు. దగ్గరలో ఒక సిటీ బస్ షెల్టర్ ఉంటే పరుగెత్తి అక్కడకు వెళ్ళి నిల్చుంది. అప్పటికే అక్కడొక అబ్బాయి నిల్చుని ఉన్నాడు.

"ఎక్కడకు వెళ్ళాలి పాపా? బస్సు ఇప్పుడే వెళ్ళిపోయింది. మరో గంటవరకూ రాదు" అన్నాడతను నిర్మలతో.

ఆ రూట్ లో ఒకే ఒక సిటీబస్సు ఉందనీ: అదీ గంటకోమారే దర్శన మిస్తుందనీ రోజూ కారులోనే తిరిగే నిర్మలకేం తెలుస్తుంది? అయినా ధైర్యంగానే నించుని, రాలుతున్న చినుకుల వైపు చూడటం మొదలు పెట్టింది.

3)

'ఈరోజు స్కూలుకి కారెందుకు పంపలేదబ్బా' అనుకుందోమారు.

రోజూ ఉదయం స్కూలుకి దిగబెట్టి మళ్ళీ విడిచే సమయానికి కారొస్తుంది. ఈ రోజు మాత్రం స్కూలు వదిలిన అరగంటవరకూ కారు రాకపోతే ఏం చేయాలో తోచక స్కూలువెనక కొండకు దగ్గరగా ఉన్న తన స్నేహితురాలు కాంచన ఇంటికి వెళ్ళింది.

కాంచన దగ్గర రకరకాలైన బొమ్మలు ఉన్నాయి. తన దగ్గర లేనివి కూడా ఎన్నో ఉన్నాయి. ఎంచక్కా వాటితో ఆడుకుని, కాస్సేపు హోమ్‌వర్క్ చేసుకుని బయలుదేరేసరికి బాగా చీకటి పడిపోయింది.

'తాతయ్య తన గురించి చూస్తూంటా డీపాటికి' అనుకుంది నిర్మల. మమ్మీకూడా ఆఫీసు నుంచి వచ్చేసి వంట చేస్తూ ఉంటుంది. డాడీ.... అన్నట్టు డాడీ ఈరోజేగా వచ్చేది !

అప్పుడు గుర్తు కొచ్చింది నిర్మలకు సాయంకాలం తనకోసం కారు ఎందుకు రాలేదో! ఉదయం తాతయ్య చెప్పనే చెప్పాడు–'కారు రావడం కాస్త లేటయితే విజ్జీ వాళ్ళ రిక్షాలో వచ్చేయమ్మా' అని డబ్బులు కూడా ఇచ్చేడు. తనే మరిచిపోయింది.

డాడీ తనకోసం ఏం తెచ్చేరో?

చుట్టూ చూసింది నిర్మల. చినుకులు అలాగే పడుతున్నాయి. 'ఛా. వాన కూడా ఈరోజే రావాలా' అనుకుని ఆకాశంలోకి చూసింది. నల్లమబ్బులెన్నో జోరు జోరుగా పోతున్నాయి. ఉత్తరం వయిపున కొండమీదుగా పెద్ద పెద్ద మెరుపులు మెరుస్తున్నాయి.

బస్టాపులో నిల్చున్న అబ్బాయి ఎప్పుడు వెళ్ళిపోయాడో.... అక్కడ లేడు–ఓ పిచ్చిది మాత్రం [illegible] లుగైదు మూటలు పెట్టుకుని ఒక మూల కూర్చుని ఉంది. నిర్మలకెందుకో దాన్ని చూస్తే భయమనిపించింది. ఈ పిచ్చివాళ్ళు చిన్న పిల్లల్ని ఎత్తుకుపోయి పీక పిసికేసి

చంపేస్తారట. విస్సూ చెప్పే డెప్పుడో! అలా బలవంతంగా చచ్చి పోయిన వాళ్ళు దయ్యాలౌతారట. దయ్యాలు కంటికి కనిపించవుట. కానీ అవి చీకట్లో తిరుగుతూంటాయిట. దయ్యాలంటే ఏంటో మమ్మీ నడిగితే కోప్పడింది గాని చెప్పలేదు. మరి తనకెలా తెలుస్తుంది ఎవరూ చెప్పకపోతే?

పిచ్చిది తనవయిపే చూస్తుండటం గమనించింది నిర్మల. దాని కళ్ళు పిల్లికళ్ళలా మెరుస్తున్నాయి.

అక్కడినుంచి వెళ్ళిపోదా మనుకుంది నిర్మల. చేయి చాపి చూసింది. చినుకులు చిన్నగానే పడుతున్నాయి. పరవాలేదనుకొని బయల్దేరింది. హైవే దాటితే రిక్షా లేమైనా కనిపించవచ్చు—అనుకుంటూ నెమ్మదిగా నడవడం మొదలుపెట్టింది. అక్కడా అక్కడా ఉన్న వీధి దీపాల చుట్టూ రెక్కపురుగులు గుంపులు గుంపులుగా చేరి ఉన్నాయి.

మలుపు తిరిగి, నాలుగడుగులు వేసి అక్కడ ఆగిపోయింది నిర్మల—మనసులో ఏదో భయాన్ని మించిన ఆత్రుత!

ఏం జరుగుతూం దక్కడ? ఏం జరుగుతోంది? బాగా పాడుబడి పోయి అక్కడక్కడ కూలిపోయి ఉన్న ఆ గోడ పక్కగా నడిచి లోపలికి తొంగి చూసింది.

దూరంగా తులసికోట. ఆ వెనుక ఏదో పొగ! రోజూ కార్లో వస్తూ చూస్తుంది. కానీ ఏమీ కనిపించదు. ఓ రోజు ఓ శవాన్ని ఎవరో గుంపుగా లోపలికి తీసుకువెళ్తూంటే చూసింది. డ్రైవర్ని అడిగితే 'ఎవరో చచ్చిపోయారు' అన్నాడు. ఏం చేస్తారతన్ని అని అడిగితే 'అవన్నీ మీ కెందు కమ్మాయిగారూ' అన్నాడే తప్ప చెప్పలేదు. ఆ తరువాత ఓ రోజు విస్సే చెప్పాడు. శ్మశానంలో కాల్చెయ్యడమో, పాతెయ్యడమో చేస్తారని.

అయితే ఇప్పుడీ పొగ....అదేనా? ఎవర్నో కాల్చేశారా? వర్ష

మొస్తోందని అంతా వెళ్ళిపోయారా? ఆ తరువాత ఏం జరుగుతుంది? ఏ దయ్యమో.... పిశాచమో అయి తనను పట్టుకుంటే....?

ఎక్కడో గజ్జికుక్క వికారంగా అరిచిన అరుపు వినిపించింది నిర్మలకు. ఆ వెంటనే తన గౌను నెవరో లాగినట్టయింది.

అంతే!

భయంతో నిలువెల్లా వణికిపోయింది నిర్మల. వెనుదిరిగి చూసే ధైర్యం లేకపోయింది. ఆమె కనురెప్పలు మూత పడిపోయాయి!

* * *

డాక్టర్ కళ్ళలోకి ఆత్రంగా చూశారు ముగ్గురూ.

"నౌ షి ఈజ్ ఆల్‌రైట్. వెంటనే చూశారు కాబట్టి సరిపోయింది. లేకపోతే ఏమయ్యేదో?" అన్నాడు డాక్టర్.

ముగ్గురి కళ్ళలోనూ నీళ్ళు.

"అమ్మా నిర్మలా!" కూతురి తల నిమురుతూ నెమ్మదిగా పిలిచింది శ్యామల.

నెమ్మదిగా రెప్పలు కదిల్చి విప్పి చూసింది నిర్మల.

"నే నిక్కడికి ఎలా వచ్చాను మమ్మీ?" అడిగింది నెమ్మదిగా.

"నేనూ, తాతయ్యా నిన్ను మన కార్లో తెచ్చామమ్మా."

నిర్మల డాడీ వంక చూసింది.

"తాతయ్య మంచివాడు కాదు డాడీ! నా కోసం కారు పంపలేదుగా.... అందుకే నేను...."

"అవునమ్మా ఈ తాతయ్య మంచివాడు కాదు. పరమ పాపాత్ముడు!" గోపాలరావుగారి కళ్ళలో నీళ్ళు తిరిగాయి.

"అదేంటి నాన్నా మీరూను! చిన్నపిల్ల.... అదేదో అంటే...." అన్నాడు రత్నాకరం.

"తాతయ్య కారు పంపేరమ్మా. కానీ కాస్త లేటయింది. డాడీ

వచ్చేరుగా ఈ రోజు. అప్పటికే నువ్వెళ్ళిపోయావని తిరిగొచ్చాడు డ్రైవరు. పాపం. తాతయ్య నీకోసం ఎంత బెంగెట్టుకున్నారో! ఏదీ తాతయ్యకో ముద్దివ్వు" అంది శ్యామల కల్పించుకుని.

నిర్మల తాతయ్య వంక చూసింది– గోపాల్రావుగారు నిర్మల దగ్గర కూర్చుని ఆమె తల నిమిరారు.

ఆయన ముఖాన్ని రెండు చేతుల్లోకి తీసుకుని ఆయన బుగ్గమీద ముద్దు పెట్టింది నిర్మల.

* * *

ఆ మర్నాడు ఉదయం ఇంటిముందు గార్డెన్‌లో తాతయ్య ఒడిలో తల పెట్టుకుని గారాలుపోతూ "మరీ.... మరీ.... నేను చచ్చిపోయాననుకున్నారా మీరంతా?" అని అడుగుతోంది నిర్మల.

"ఛ–లేదమ్మా–అలా ఎప్పుడూ అనకూడదు– మరి నువ్వు ఇంటికి రాకపోయేసరికి ఎన్నిచోట్ల వెతికామో తెలుసా? చివరికి ఆ ముష్టిది చెప్పకపోతే మేం నిన్ను చూసేవాళ్ళమే కాదు తల్లీ!"

"ఏ ముష్టిది తాతయ్యా. ఆ పిల్లికళ్ళ పిచ్చిదేనా?"

"అవునమ్మా. అది పిచ్చిది కాదు. పాపం బీదది. అంతే! నువ్వు పడిపోవడం చూసి పరుగెత్తుకొస్తూ మన కారుకింద పడబోయింది. సడెన్ బ్రేకు వెయ్యకపోతే ఏమైపోయేదో పాపం! తీరా చూస్తే రోడ్డు వక్కన ముళ్ళతుప్పల్లో నువ్వు కనిపించావు. ముళ్ళకంచెకి గౌను పట్టుకుంటే ఎవరో లాగే రనుకుని నువ్వు భయపడ్డావు. దీని కంతటికీ కారణం నేనే నమ్మా!" అన్నారు గోపాల్రావుగారు.

"పాపం.... అయితే ఆ పిచ్చిది.... కాదు కాదు బీదది మంచిదే తాతయ్యా! చిన్నపిల్లల్ని భయపెట్టే ఆ శ్మశానమే మంచిది కాదు. అయినా ఊరి మధ్యలో అలా శవాల్ని కాలుస్తుంటే చిన్నపిల్లలు చూసి

భయపడరేంటి తాతయ్యా. మీరే గనక చూడకపోతే నేనూ చచ్చిపోయే దాన్నేగా?"

అమాయకంగా ప్రశ్నిస్తూన్న నిర్మల మాటలకు అచేతనంగా ఉండిపోయారు గోపాల్రావుగారు.

కులమతాలకూ, రాజకీయాలకూ అతీతంగా అమాయకమైన ఆ చిన్నారి ప్రశ్న ఆయనలో ఎక్కడో దాగి ఉన్న మానవత్వాన్ని తట్టి లేపినట్టయింది. డబ్బుకీ, పలుకుబడికీ, హోదాకీ లొంగిపోయి మానవ శ్రేయస్సునే విడనాడే తనలోని రాక్షసత్వాన్ని సవాలు చేసినట్టయింది.

ఈ రోజు ఈ చిన్నారికి ఇలా జరిగింది. మరి రేపు? ఆ చుట్టూ నిరంతరం తిరుగాడే ఎందరో చిన్నారులు.... వాళ్ళ మాటేమిటి?

నిర్మల అడిగిన ప్రశ్నే ఎన్నో రకాలుగా మారి వినిపించ సాగింది.

చదువు సంధ్యలు లేకపోయినా లోకాన్ని చదివి వృద్ధుడైన ముసలాడిలోనూ; లోకం తెలీని అమాయకపు నిర్మలలోనూ ఉన్న ఆలోచనాశక్తి తనలో ఎందుకు కొరవడిందో అర్థం కాలేదాయనకు.

అర్థమైన మరుక్షణంలో అతనిలో కొత్త మనిషి పుట్టాడు.

మానవ కళేబరాలు దగ్ధమైన ఆ ఊరి మధ్య స్థలంలో పసి పిల్లల నవ్వుల్లాంటి పువ్వుల్ని వికసింపజేయాలి! అక్కడ మొక్కల్ని పెంచాలి! అందుకు అవసరమైతే తనకున్న పలుకుబడినీ, డబ్బునీ కూడా వెచ్చించాలి' అనుకున్నారు గోపాల్రావుగారు. అనుకున్న విష యాన్నే మనుమరాలితో చెప్పారు.

"మా తాతయ్య మంచి తాతయ్య!" అంటూ నిర్మల ముద్దు పెడుతూంటే రోజూ చూసే ఆ తోటే ఎంతో అందంగా కనిపించిం దాయనకు ఆ క్షణాన.

*